

Klimaat en energie (algemeen)

Klimaat en energie (algemeen)

Aan de orde is het **tweeminutendebat Klimaat en energie (algemeen)** (CD d.d. 12/09).

De voorzitter:

We gaan door met het tweeminutendebat Klimaat en energie (algemeen). Het commissiedebat vond plaats op 12 september, maar dit tweeminutendebat moest blijkbaar voor de kerst nog even behandeld worden. Dat doen we bij dezen. We hebben zes sprekers van de zijde van de Kamer. De eerste is mevrouw Kröger van de fractie van GroenLinks-PvdA, maar wellicht wordt zij vervangen door de heer Thijssen. Het woord is aan hem.

De heer Thijssen (GroenLinks-PvdA):

Dank, voorzitter. Geen motie, wel een paar vragen. We hebben natuurlijk een heel bijzonder jaar gehad voor wat betreft de gevolgen van klimaatverandering wereldwijd en in Nederland, maar ook voor wat betreft het klimaatbeleid. We hebben dit kabinet horen zeggen "we houden de doelen overeind", maar ondertussen worden er allerlei maatregelen geschrappt. Dat heeft dit kabinet ook moeten bekopen bij de KEV, want de Klimaat- en Energieverkenning laat overduidelijk zien dat de doelen niet gehaald worden en dat Nederland op die manier niet veilig gehouden wordt voor klimaatverandering. Hetzelfde geldt voor de rest van de wereld. De minister staat dus voor de ongekende taak om de komende vier maanden met 24 megaton aan extra beleid te komen. Ik wens de minister daar heel veel succes mee.

De minister is natuurlijk minister van Klimaat én Groene Groei. Het is de eerste keer dat we een minister van Groene Groei hebben. Mijn collega Kröger heeft ook weleens gezegd: ja, maar dan hebben we ook fossiele krimp nodig. Ik wil een verzoek doen aan de minister. Kan zij niet in gesprek gaan met de havens? Onze economie is nu heel erg gebaseerd op fossiel. Daar moeten we vanaf. Daar wil de minister ook vanaf. De minister wil groene groei, maar hoe zien die havens er dan in de toekomst uit? Hoe komen we van al die fossiele bedrijvigheid in de havens af en hoe komen we tot groene havens? Mijn verzoek is of zij daarover in overleg wil treden met de havens en of ze daar ergens voor het zomerreces over terug wil rapporteren.

Dank, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. De heer Erkens van de VVD.

De heer Erkens (VVD):

Dank, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de nettarieven voor Nederlandse huishoudens en bedrijven steeds verder stijgen waardoor elektrificatie minder loont en de energierekening steeds hoger wordt;

constaterende dat er nu weinig prikkels zijn voor wind-op-zeeproducenten om de impact op het stroomnet te minimaliseren;

overwegende dat het redelijk zou zijn dat wind-op-zeeproducenten meebetalen aan hun directe en indirecte aansluitkosten en dat dit de nettarieven voor Nederlandse huishoudens en bedrijven fors kan verminderen;

verzoekt de regering om bij de voorjaarsbesluitvorming omtrent het ibo nettarieven de ACM te vragen om een producententarief uit te werken;

verzoekt de regering voorts om bij de voorjaarsbesluitvorming omtrent het ibo nettarieven te onderzoeken hoe contracts for difference in combinatie met een producententarief kunnen worden uitgewerkt voor windparken op zee,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Erkens.

Zij krijgt nr. 1446 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat hernieuwbare energiebronnen, zoals wind- en zonne-energie, een steeds grotere rol spelen in de energiemix, maar gepaard gaan met uitdagingen zoals weersafhankelijkheid, netinstabiliteit en extra systeemkosten;

constaterende dat een recente Japanse studie de systeemkosten van hernieuwbare energie heeft onderzocht en een gedetailleerde vergelijking heeft gemaakt van de systeemkosten van kernenergie en hernieuwbare energie in een toekomstig energiesysteem;

verzoekt het kabinet een onafhankelijke studie, toegespitst op de Nederlandse situatie, uit te laten voeren naar het optimale percentage kernenergie in 2050, waarbij betrouwbaarheid en de systeemkosten van hernieuwbare energie en de synergie tussen kernenergie en hernieuwbare bronnen worden meegenomen;

verzoekt het kabinet tevens om hierbij rekening te houden met systeemkosten, zoals de kosten voor regelbaar vermogen, opslag, vraagflexibilisering, netverzwaring en onbalanskosten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Erkens.

Zij krijgt nr. 1447 (32813).

De heer Erkens (VVD):

Dank u, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Mevrouw Rooderkerk, D66.

Mevrouw Rooderkerk (D66):

Dank u wel, voorzitter. Ik ga meteen over op mijn motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de luchtvaartsector vrijgesteld is van het betalen van accijns over kerosine;

constaterende dat de Europese Unie op dit moment onderhandelt over het herzien van de European Taxation Directive (ETD);

constaterende de berichtgeving dat de luchtvaartsector zich inspant om haar accijnsvrijstelling voor kerosine te behouden;

verzoekt de regering zich in Europees verband hiertegen te verzetten en in te zetten op het zo snel als mogelijk heffen van accijns op kerosine,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Rooderkerk en Postma.

Zij krijgt nr. 1448 (32813).

Dan mevrouw Postma, Nieuw Sociaal Contract.

Mevrouw Postma (NSC):

Dank, voorzitter. Ik heb de motie die ik wilde indienen, samen ingediend met collega Rooderkerk. Zij heeft die motie zojuist uitgesproken.

Ik heb nog één vraag aan de minister en wel over de windmolens die gebouwd worden aan de Duitse grens. Zoals u zich wellicht herinnert, hebben collega Vermeer en ik bij de begroting een motie ingediend die vroeg of u contact wilde opnemen met uw Duitse ambtsgenote, om te kijken wat er gedaan kan worden om die windmolens bij de Duitse grens wat verder van de grens af te plaatsen, zodat onze inwoners in Nederland er geen last van zullen krijgen. Ik begrijp

inmiddels dat de inwoners rond Winterswijk binnen een bepaalde termijn — het zal nu vijf weken zijn — moeten reageren via een advocaat als zij bezwaar willen indienen. Mijn vraag aan de minister is: is er contact geweest met de Duitse ambtsgenoot over deze situatie? Hoe kunnen wij de inwoners helpen, omdat zij echt een advocaat moeten inschakelen om in bezwaar te gaan? Zijn er ook andere manieren mogelijk waardoor hun positie gekend kan worden?

Dank u wel.

De voorzitter:

Mevrouw Teunissen, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Teunissen (PvdD):

Dank.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de Klimaat- en Energieverkenning aantoonst dat het huidige beleid onvoldoende is om de verduurzamingsdoelen voor de industrie te bereiken;

overwegende dat heldere kaders noodzakelijk zijn voor een effectieve klimaattransitie;

verzoekt de regering als verhelderende voorwaarde voor maatwerksteun vast te leggen dat bedrijven een klimaatplan moeten hebben, waarbij het bedrijfsmodel en strategie verenigbaar zijn met de transitie naar een duurzame economie en met het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5 graad, zoals omschreven in de EU-CSR en de EU-CSDDD,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Teunissen en Kostić.

Zij krijgt nr. 1449 (32813).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat een groeiende hoeveelheid wetenschappelijk onderzoek onderbouwt dat economische groei niet verenigbaar is met het opereren binnen planetaire grenzen;

overwegende dat recent onderzoek aantoonst dat zes van de negen planetaire grenzen reeds zijn overschreden, wat wijst op een toenemende druk en zelfs overschrijding van de veerkracht van de aarde;

verzoekt de regering inzichtelijk te maken op welke wetenschappelijke onderzoeken het concept van "groene groei" is gebaseerd, te reflecteren op de groeiende hoeveelheid wetenschappelijk onderzoek waaruit volgt dat economische groei niet verenigbaar is met het opereren binnen planetaire grenzen, en de Kamer hierover uiterlijk in het tweede kwartaal te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Teunissen.

Zij krijgt nr. 1450 (32813).

Mevrouw Teunissen (PvdD):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. De laatste spreker van de zijde van de Kamer is de heer Flach, SGP.

De heer Flach (SGP):

Voorzitter. Geen motie, maar wel een vraag aan de minister. Tijdens het commissiedebat heb ik gevraagd om ruimte voor cable pooling zonder hiervoor een juridische eenheid te hoeven vormen. Dat zou cable pooling als oplossing voor netcongestie makkelijker maken. Het is nu onduidelijk wat de ruimte hiervoor precies is. De een zegt dat je een juridische eenheid moet vormen, de ander zegt dat dat niet per se nodig is. De minister zou hierop terugkomen in haar brief over netcongestie. Dat is niet echt gebeurd. Kan zij toezeggen dat ze in een aparte brief in aanloop naar het Energiebesluit hierover opheldering geeft?

De voorzitter:

Ik schors vijf minuten en dan gaan we luisteren naar de minister.

De vergadering wordt van 19.40 uur tot 19.45 uur geschorst.

De voorzitter:

Het woord is aan de minister. Ik hoop dat we er snel doorheen kunnen. Het woord is aan haar.

Minister Hermans:

Dit zie ik andermaal als een aanmoediging, voorzitter.

De vraag van de heer Thijssen was of ik in gesprek wil gaan met de havens. Je vraagt je af: waar kwam die vraag vandaan? Maar ik vind het een heel begrijpelijke vraag, een terechte vraag ook en ik voer graag dat gesprek met de havens en zal bij de Kamer terugkomen op hoe dat gesprek verlopen is. Breder kan ik zeggen dat we ook kijken naar een clusteraanpak in dat hele gebied. Dat is een van de redenen dat dat gesprek extra relevant is.

Voorzitter, dan de moties. In de eerste motie van de heer Erkens, die op stuk nr. 1446, wordt verzocht of ik rondom

de ibo in kan gaan op het producententarief en de contracts for difference. Ik geef deze motie oordeel Kamer.

De tweede motie van de heer Erkens, die op stuk nr. 1447, verzoekt om rekening te houden met systeemkosten, zoals de kosten voor regelbaar vermogen, onbalans et cetera. Ook die geef ik oordeel Kamer.

Dan de motie op stuk nr. 1448 van mevrouw Postma en mevrouw Rooderkerk over de vliegbelasting. O, ik moet eigenlijk zeggen "het verplichte verbod op een vrijstelling", geloof ik. Je moet altijd zo nadenken hier met al die ontkenningen en zo. Ik geef deze motie oordeel Kamer, want het kabinet zet zich hiervoor in en ziet zich hiermee aangemoedigd om dat te blijven doen.

Dan stelde mevrouw Postma mij nog een vraag.

De voorzitter:

Zou die niet overbodig moeten zijn, als het kabinet het al doet?

Minister Hermans:

Nou, ik vind dit een aanmoediging.

De voorzitter:

Oké. Ik heb niets gezegd.

Minister Hermans:

Ja, te blijven inzetten. Toch? Ja, voorzitter, te blijven inzetten.

Dan de vraag over de windmolens. Inderdaad, die vraag is mij ook gesteld tijdens de begrotingsbehandeling en ook daarna nog op een of twee andere plekken. Wat ik hierover kan zeggen, is dat de verantwoordelijkheid hiervoor en ook de afstemming en het contact daarover met de Duitse collega's ligt bij de ministeries van VRO, BZK en BZ. Zij werken op dit moment samen met Duitsland aan een uniforme procedure voor grensoverschrijdende bouwprojecten, zoals windmolens. Zij hebben ook al gesprekken gevoerd met het Duitse BML en het AA, dus de relevante collega's. Zij zorgen er namens het kabinet voor dat er duidelijke afspraken komen over de samenwerking en afstemming met Duitse overheden. Het kan nog wel enkele maanden duren voordat er een concrete oplossing is, vanwege de vele betrokken partijen. Conform de motie die mevrouw Postma en de heer Vermeer bij de begroting hebben ingediend, zal de Kamer geïnformeerd worden over voortgang van die gesprekken. Voor verdere informatie over de procedure, de exacte juridische bijstand moet ik u echt doorverwijzen naar de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, omdat daar die bevoegdheid ligt.

Voorzitter. Dan de motie van mevrouw Teunissen op stuk nr. 1449 met het verzoek om bedrijven te vragen als voorwaarde voor maatwerksteun om een klimaatplan. Specifiek voor ETS-plichtige bedrijven geldt al een verplichting om een klimaatplan op te stellen en een klimaatplan richting klimaatneutraliteit in 2050 is ook een voorwaarde voor maatwerksteun. Dus deze voorwaarde is er en daarmee is de motie overbodig.

Dan de motie op stuk nr. 1450 van mevrouw Teunissen over een onderzoek naar wat nou economische groei binnen planetaire grenzen is. Deze motie ontraad ik. Ik heb op verschillende momenten in verschillende debatten mijn definitie van en toelichting op groene groei gegeven. Daar is ook van alles en nog wat over te lezen, niet alleen wat ik daarover heb gezegd. Ik denk dat klimaatverandering tegengaan en economische groei samen kunnen gaan. Daarmee ontraad ik de motie.

De voorzitter:

Heel goed. Tot zover dit debat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Vanavond stemmen wij nog over de moties.